

ESPOSI

5-2024

Toimitus

Tomas Rajaniemi

Milja Takala

Laukkaava Hevonen

Mimi Björk

Risto Vihunen

Katarina Chicherina

Susanna Akkila

Espostin tontut

Kannen kuva: Vanja Kailu

Vika kuva: Sara Häkkilä

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus 4

Minna Craucher - Huijarin tarina,
joka herättää tunteita 5

Suudelmasta ja vihapuheesta 7

Miten tulla menestyväksi
pokerinpelaajaksi? 8

Häpeällinen maailma 10

Kirjavinkki 12

Konvehteja kerrakseen 13

Urheilu 15

Joulun empatiaa

Tomas Rajaniemi

Taas sitä mennään. Joulupuu on monessa perheessä jo rakennettu, ja kaupat ovat kuumeisesti valmistautumassa vuoden kiireisimpään aikaan. Perinteinen tapa viettää joulua on käpertyä kynttilänvalon lämmittämään yhteiseen tilaan oman perheen kesken, kun muut tuttavat on jo rauhoitettu keskinäiseen joulunviettoonsa kortilla tai puhelimella lähetyin tervehdyksin, eikä ole enää syytä keskittyä muuhun kuin siihen, mikä on lähellä ja sillä hetkellä tärkeää.

Ikävä kyllä, kaikille ei ole mahdollista viettää joulua kotona tai muussa turvallisessa ympäristössä. Miljoonat ihmiset ympäri maailmaa joutuvat kohtaamaan joulun sodan, väkivallan ja epävarmuuden keskellä. On kuin kaksi todellisuutta, joiden ero tuntuu sitä kafkamaisemmalta, mitä enemmän sitä miettii. Täällä me elämme jouluun valmistautuen, nauttien hetkistä sukulaistemme kanssa, kun taas sodassa ja väkivallassa elävät ihmiset eivät tiedä, saavatko he olla hengissä edes huomenna. Toisin sanoen, taloudellisen ja poliittisen polarisaation lisäksi meitä ihmisinä jakaa kahdeksi myös joulu, jonka henkisyys ja rauha tuntuvat olevan saavutettavissa vain tietyille etuoikeutetuille ihmisille.

Pitäisikö meidän siis kieltää itseltämme joulun ilo? Ei, ei missään nimessä. Joulunvietto on meille monille se hetki vuodesta, jolloin haluamme olla murehtimatta maailman myllerryksistä ja uskoa fundamentaaliseen hyvään. Kuitenkin on tärkeää muistaa, että samalla hetkellä miljoonat ihmiset ympäri maailmaa eivät voi nauttia tästä ajasta niin kuin soisi. Meillä on oikeus elää joulua tänäkin vuonna, mutta voisimmeko miettiä, mitä voimme tehdä, jotta joulu ei jäisi vain kaukaiseksi ja kipeäksi muistoksi niille, jotka eivät voi elää sitä rauhassa? Tukeminen ei aina ole rahaa tai suuria tekoja – usein se on empatiaa.

Minna Craucher - Huijarin tarina, joka herättää tunteita

Laukkaava hevonen 🐎

Minna Craucher on vaikuttava musikaaliteos, jota kävimme katsomassa 9.10.2024. Se kertoo yhdestä 1920-luvun merkittävimmistä huijarista ja poliittisesta pelurista. Hänen tarinastaan tekee vaikuttavan se, että Craucher aloitti elämänsä vaatimattomissa oloissa työskennellen apulaisena aatelisperheessä Pietarissa. Hänen elämänsä oli kaukana loistokkaasta, mutta hänellä oli poikkeuksellinen kyky navigoida yhteiskunnallisissa piireissä ja voittaa ihmisten luottamus. Craucherin karisma ja älykkyys avasivat hänelle ovia, joista useimmat köyhät apulaiset eivät osaisi unelmoida. Pietarin jälkeen Craucher siirtyi takaisin Suomeen ja loi itselleen aseman Helsingin seurapiireissä. Craucher ei ollut vain seurapiirien jäsen, vaan hän oli sekaantunut rikoksiin ja politiikkaan. Erityisesti hänet tunnetaan vaikutuksesta äärioikeistolaiseen Lapuan liikkeeseen, mikä teki hänestä myös pelätyn hahmon. Lopulta nämä vaaralliset yhteydet johtivat hänen murhaansa vuonna 1932.

Musikaalin on kirjoittanut Aino Pennanen ja ohjannut Riikka Oksanen. Teoksen tyyli on varsin omalaatuinen ja kaunis. Se leikittelee totuuden ja valheen rajoilla ja pohtii, onko köyhällä oikeus keksiä itsensä uudelleen. Valot ja äänet musikaalissa loivat dynaamisia siirtymiä ja

syvensivät tarinaa ja sen ristiriitoja, esimerkiksi poliittisen painostuksen ja henkilökohtaisten himojen välillä. Näyttelijät olivat esityksessä taitavia ja osallistuivat musiikin tuottamiseen aktiivisesti koko esityksen ajan. Esitystä oli mukava ja helppo seurata, ja siitä täysi kiitos kuuluu näyttelijöiden ammattimaisuudelle.

Musikaalin aikana näyttelijät vaihtelivat rooleja useaan otteeseen, mikä herätti katsomossa epämiellyttäviä tunteita. Miiko Toivianen, joka sillä hetkellä Minnaa näytteli, suuteli toista miestä lavalla. Kohtaus johti homofobiseen huuteluun katsomosta. Toiviainen keskeytti esityksen ja puuttui välittömästi lukiolaisten epäasialliseen käytökseen. Häiriköinti teatterissa on yleistynyt, kertoo myös Espoon teatterin taiteellinen johtaja Jussi Sorjanen (*Yle.fi*, 14.10.24). Hän pohtii syitä etenkin nuorten huonoon käytökseen ja mainitsee esimerkiksi yhteiskunnalliset epävarmuustekijät, kuten sodan tai pandemian. Sorjanen uskoo, että Korona-ajan rajoitusten estivät nuoria oppimasta teatterikäyttäytymisen normeja. Vaikka esitys keskeytyi hetkeksi, se muistutti katsojia siitä, että teatterissa niin näyttelijöillä kuin katsojilla on oikeus olla turvassa henkisesti ja fyysiseltä väkivallalta. Toiviainen toimi oikein ja osoitti esimerkkiä tuleville näytöksille siitä, ettei huutelua tarvitse kestää.

Kuvat: Espoon Teatteri, Darina Rodionova

Suudelmasta ja vihapuheesta

Mimi Björk

Onko todella vai erittäin masentavaa käydä samaa, vuosikymmeniä vanhaa ihmisoikeuskysymystä läpi vielä vuonna 2024? Seksuaalivähemmistöön kuuluvien oikeudet ovat nimittäin juurikin ihmisoikeuksia, ja on väsyttävää käydä edelleen keskustelua, miksi ihmisoikeudet kuuluvat myös seksuaalivähemmistöihin kuuluille, ja miten ne oikeudet ilmenevät.

Aiemmin syksyllä kakkosvuositason äidinkielenryhmät olivat katsomassa Espoon teatterin "Minna Craucher"-musikaalia, kunnes kahden miesnäyttelijän suudellessa heteroiden rakkautta kuvaamassa kohtauksessa katsomosta kuului häirintää. Ilmeisesti joukossa oli mukana uskonnollisia huuteluita. Kaikille kuuluu myös uskonnonvapaus, ja jokaisella on oikeus uskoa juuri siihen, mihin uskoo. Uskonnonvapaus ei kuitenkaan oikeuta lapsellista huutelua ja kommentointia. Se ei oikeuta ihmisoikeuksiin liittyvien lakien ohittamista! Lähes aina ja lähes kaikilla uskonnoilla on ollut myrskyisä suhde seksuaalivähemmistöjen kanssa, minkä takia aihe on herkkä. Luulisi kuitenkin, että maailmantilanteessa, jossa on monenmoista sotaa, kriisiä ja hätää meneillään, ihmisillä olisi suurempia murheita ja huuteluiden aiheita kuin suudelma.

Kukaan ei vaadi ketään kesäkuussa Pride-kulkueisiin, kukaan ei vaadi keneltäkään minkäänäköisiä urotöitä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä kohtaan, mutta peruskunnioitus kaikkia kohtaan on vaatimus, joka jokaisen pitäisi pystyä täyttämään. Tämäkin teatteritilanne olisi vaatinut vain hiljaisuutta heiltä, joita ahdisti. Tilanne oli kuitenkin kuin läpileikkaus yhteiskunnallisesta keskustelusta, jota käydään ihan hallitustasollakin etenkin yhden uskonnollisen puoleen takia. Teatterissa muu yleisö tuomitsi häirinnän. Se heijastakoon yleistä ilmapiiriä laajemmallakin tasolla.

Kummasta nimittäin maailmassa on enemmän vahinkoa: suudelmasta vai vihapuheesta?

Miten tulla menestyväksi pokerinpelaajaksi?

Pokeri kiehtoo! Miksi?

Risto Vilhunen

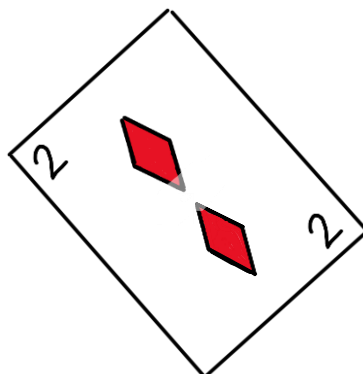
Pokeri on paljon enemmän kuin pelkkä korttipeli. Pokeri on strategista ja psykologista peliä. Monet unelmoivat urasta pokeriammattilaisena, mutta harvoin se on niin helppoa kuin miltä jotkut saavat sen näyttämään. Jos haluaa menestyväksi pokerinpelaajaksi, siitä ei saa tehdä uhkapeliä.

Taito ja strategia

Pokerissa on tärkeää hallita pelin säännöt ja eri muodot, kuten Texas Hold'em tai Omaha. Mutta peliin kuuluu myös paljon enemmän, esimerkiksi strategiat, bluffit ja panostukset ovat pelin keskeisiä osia. Ammattilaiset viettävät aikaa analysoimalla omaa peliään sekä vastustajien peliä. On tärkeää oppia lukemaan vastustajien eleitä ja käytöstä.

Psykologinen valmius

Pokeri on myös psykologista peliä. Menestyvät pelaajat osaavat hallita tunteitaan, oli kyseessä voitto tai häviö. Tämä vaatii pysyä rauhallisena vaikeissa tilanteissa. On tärkeää osata käsitellä häviämistä, koska se on väistämätön osa peliä. Kyky pysyä keskittyneenä ja tehdä järkeviä päätöksiä paineen alla erottaa huipputason pelaajat muista. Keskittyneenä pysyminen on tärkeää, koska turnaukset usein kestävät useita tunteja.

Talouden hallinta

Kun siirrytään ammattilaiseksi, talouden hallinta nousee entistä tärkeämmäksi. Pokerissa voitot voivat vaihdella suuresti, ja siksi on elintärkeää kehittää hyvä "bankroll"-hallintastrategia. Tämä tarkoittaa, että pelaajan on käytettävä vain osa rahoistaan peliin, jotta voi minimoida suuret tappiot.

Harjoittelu

Kuten missä tahansa muussa ammatissa, myös pokerissa harjoittelu on avainasemassa. Menestyvät pelaajat analysoivat omaa peliään ja hyödyntävät erilaisia "oppimateriaaleja". Monet heistä seuraavat myös toisten pelaajien pelejä, joista voi oppia uusia näkökulmia ja kehittää omaa peliään.

Verkostoituminen

Pokeriyhteisö on olennainen osa ammattilaisen uraa. Turnaukset tarjoavat mahdollisuuden tavata muita pelaajia ja oppia uusia asioita. Moni nauttii pelaamisesta myös ystävien kanssa, mikä tekee pelistä entistä hauskeempaa ja sosiaalisempaa.

kuva: Vanja Kailu

Häpeällinen maailma

Katarina Chicherina

Miksi tunnemme häpeää? Miksi juuri tämä tunne kaikista maailman tunteista? Miksi emme voi elää vapaudessa, vaan joudumme vellomaan häpeän syvyydessä jokaisen nolon tapahtuman jälkeen? Häpeän tunteminen rajoittaa, estää ja kuormittaa meitä. Häpeä saattaa muuttua niin voimakkaaksi, että sen alle piiloutuvat kaikki muutkin tunteet. Elämme koko ajan pelossa, että nolaamme itsemme. Voiko jatkuvasti läsnä olevaa pelkotilaa kutsua enää elämiseksi?

Tunnemme häpeää aina, kun teemme jotain noloa. Nolo tilanne saattaa syntyä jostain täysin ennalta-arvaamattomasta tai sen tapahtumista olemme saattaneet aavistaa etukäteen, ja sitten kun se tapahtuu, häpeä valloittaa meidät. Häpeä on todella voimakas tunne eikä siitä ole helppo päästää irti. Kuitenkin on tärkeää opetella päästämään irti häpeän tunteesta, ainakin edes osittain. Se ei saisi ikinä kasvaa niin voimakkaaksi, että se rajoittaisi elämää, kuten usealle tapahtuu. Tällaisessa tilanteessa häpeä on pysäyttävä: tunne ei saa varastaa mahdollisuuksiamme tai häiritä niiden saavuttamista. Kun häpeä rajoittaa ihmistä, ihminen ei voi hyvin.

Häpeän tunteminen on kuitenkin normaalia, kun sitä ilmenee sopivissa määrissä. Häpeä on sopivan kokoinen silloin, kun se antaa vapautta toteuttaa itseään eri tavoilla ja tuntea tunteita, jotka eivät ole pelkästään negatiivisia. Millainen on sitten normaali häpeä ja voiko siitä olla hyötyäkin?

kuva: Vanja Kailu

Häpeästä voi hyötyä. Ihminen, joka ei tunne häpeää, ei tunne myöskään rajoja – ei muiden eikä välttämättä omiakaan. Tällainen ihminen ei ole empaattinen eikä ymmärrä myötätuntoa. Häpeä auttaa meitä huomaamaan, kun teemme väärin ja antaa mahdollisuuden kehittää itseämme. Näin ollen voimme muuttua parempaan suuntaan ja jatkossa tehdä parempia valintoja. Kun muutumme, rakennamme uusia portaita uusille mahdollisuuksille: voimme tällöin saavuttaa parempia asioita ja kehittää itseämme, mitä moni toivoo ja mihin kannattaakin pyrkiä. Näin ollen häpeää ei pidä täysin pelätä, sillä siitä on hyötyäkin. Ei tarvitse päästää irti hyödyllisestä häpeästä, mutta negatiivisesta pitäisi jollain keinolla irtaantua.

Negatiivinen häpeä on sellaista, joka kahlitsee ja sulkee meidät pois mahdollisuuksien ulottuvilta. Se sulkee oven pimeässä eikä näytä oikeaa tietä. Tämä häpeä ei anna pakoreittiä, vaan jättää seisomaan kaikkien edessä oman tunteensa vallassa. Tällainen on negatiivinen häpeä, ja siitä pitääkin päästä eroon, sillä se ei ole tervettä eikä kanna elämässä pitkälle.

Häpeä voi olla hyödyllistä tai haitallista, mutta liikaa sitä ei kuitenkaan ikinä pitäisi olla. Häpeän tunteminen on kuitenkin tärkeä osa ihmisyyttä. Häpeän vaikutukset elämään voivat olla hyvin erilaisia jokaiselle yksilölle, joten sitä pitää arvioida henkilökohtaisesti. Kehitymme ja opimme jatkuvasti virheistämme, mikä auttaa meitä taistelemaan häpeän tunnetta vastaan tai hyväksymään sen. On kuitenkin tärkeää, että jokainen osaisi suhtautua häpeään neutraalisti ottamatta siitä liikaa paineita. Häpeä kuitenkin on vain yksi monista tunteista, joten siihen ei pitäisi käyttää kaikkea energiaa. Häpeän pelkäämisen sijaan voimme oppia siitä paljonkin.

Kirjavinkki

Terveisiä teurastamoilta ja paljon muuta

Susanna Akkila

Pavel Tahkovuoren ja Benjamin Pitkäsen ”Rakkaat eläimet, joita syömme” on syksyn 2024 myydyin tietokirja eikä ihme. Useisiin satoihin lähteisiin nojaavat, useita kymmeniä asiantuntijoita haastatelleet ja itsensä esimerkeiksi antavat tietokirjailijat näyttävät tarkasti ja kiihkottomasti, millaista tuotantoeläimen historia on ollut ja mitä se on nyt. Teos osoittaa epämiellyttävän ristiriidan, joka haastaa nykysuomalaisen identiteettiä samaan aikaan eläinrakkaana mutta lihatuotteita kuluttavana ihmisenä. Kirja pakottaakin miettimään, mihin itse vetää rajan, kun kyse on omasta suhteestaan eläimiin.

Tietokirja asettaa lukijansa lautaselle asiallisia kysymyksiä: Mistä ruoka edes tulee? Mitkä ovat ruoantuotannon myytit? Miten opimme syömään eläimiä? Saako tappamista kuvata? Mikä on ravinnon ja maapallon tulevaisuus? Saako tästä edes puhua? Historian, eläintilojen ja omien kulutustottumustemme kautta päädytään tieteellisesti todistettuihin faktoihin: kasvatamme eläimien lisäksi tauteja ja aiheutamme vesikriisimme syömällä vettä.

Lohduttomasta sisällöstään huolimatta tietokirja päättyy toivoon: Ihmisiä, jotka kieltävät tieteen, on tulevaisuudessa toivottavasti yhä vähemmän. Ihmisiä, jotka ymmärtävät väkivallan ruokaympyrässään, on jo paljon. Ja maailman vaikein ratkaisu on kuitenkin samalla helpoin, sillä juuri tietokirjaan tarttunut lukija voi olla tärkeä osa muutosta. Teos loppuukin samaan ajatukseen, jolla se alkaa siteeratessaan Jane Goodallia: ”Et voi elää ainoatakaan päivää vaikuttamatta muuhun maailmaan ympärilläsi. Se, mitä teet, muuttaa maailmaa, ja sinun on päätettävä, millaisen vaikutuksen haluat tehdä”.

Kuva: Susanna Akkila

Konvehteja kerrakseen

Taas on konvehtien aika! Mikä paketti kannattaa valita kaupasta kotiin? Toimitus testasi.

Espostin tontut

Kuva: Espostin tontut

Tonttutoimitus pohti suklaarasiahyllyllä hyvin pitkään, sillä valikoima viime vuodesta on jälleen kasvanut. Kriteerinä oli löytää jokin edullinen mutta herkullinen ja monipuolinen valikoima. Otimme mukaan tutun vanhan Pandan Juhlapöydän paketin, sillä halusimme päästä vertaamaan pahimmaksikin tituleerattua ananaskonvehtia sen uuteen haastajaan: mangomarmeladiin! Se löytyy Pandan Hienoimpia konvehteja primus -kokoelmasta ja kolmas testattava oli Herkun Collection of pralines.

Yleisesti suosituimpia konvehteja ovat perus-Pandan toffeetäytteiset pyöreät napit, jotka katoavat myös rasian toisesta kerroksesta ennen kuin ensimmäinen on syöty. (Tontut muistuttavat, että toiseen kerrokseen ei muuten ole kenelläkään asiaa ennen aikojaan!!!) Vanhoja suosikkeja haastaa primuspaketin mm. sydämenmuotoinen mansikkamuru, joka nousi osan mielestä tastingin parhaaksi, vaikka osan mielestä se oli konvehdiksi liian kova. Vanhimmat tontut arvostivat saman rasian pähkinämurua, joka tumman suklaan maun ja liian pienten pähkinäsattumien takia takia taas ei miellyttänyt hardcore-suklaanystäviä. Erityiskiitoksia saivat Herkun creme brulee ja limettipiirakka. Samasta rasiasta Pandan tofteen voitti vastaava nappi makeudellaan. Marsipaaniipallo jäi odottamaan sellaista maistelijaa, joka tykkää myös Mozartin kuulista.

Tärkeää on myös rasian ulkonäkö ja hinta. Kokonaisuudeltaan kuulemma paras vaihtoehto on primuskonvehteja tarjoava Pandan kalliimpi rasia. Se on myös tyylikkään, ja sitä paitsi rasiaa löytyy kahta kokoa, mikä on ehdoton plussa! Retrolla ulkonäöllään ja hinnallaan ihastuttaa Herkun praliinivalikoima. Perus-Pandaa taas löytyy myös sixpackissa ja kolmen boxissa, mikä voi olla kätevä kantoratkaisu ahmatille tai rasioita lahjaksi antavalle. Jokainen vaihtoehto sai kuitenkin melko tasaista suosiota. Suklaa taisi tehdä tyytyväiseksi, ja siksi tontut sitä suosittelivatkin - sanoo Ruokavirasto ihan mitä vain.

Miten sitten kävi tutun ananaksen? Kyllä vaan on niin, että yksimielisen raadin mukaan mango on uusi äklötys! Panda ei siis petä tässäkään mielessä. Pahimmalla konvehdilla on muuten hurjan tärkeä merkitys. Se on siirtymäriitti kohti terveellistä tammikuuta: se jää viimeiseksi, koska kukaan ei sitä halua, ja se syödään vasta sokerinvieroitusoireiden ollessa pahimmillaan - kun mitään muuta ei enää ole. Se on niin ällö, että se sulkee konvehtirasian ja aloittaa uuden vuoden odotuksen. Ja kun koittaa seuraava joulukuu, sen maku on enää nostalginen muisto. Niin voi alkaa uusi kierros.

Konvehdillista joulua kaikille!

Urheilu

Milja Takala

(kirjoitettu 11.12.2024 mennessä)

Jalkapallo:

- **Valioliiga:** **Liverpool FC** johtaa ylivoimaisesti Valioliigaa, mutta se ei ole suurin puheenaihe. Mitä ihmettä on tapahtunut **Manchester Citylle**? Umpisurkean marraskuun aikana City ei saanut yhtään voittoa eivätkä kaikki pelit missään nimessä olleet huippujoukkueita vastaan. Onko vähän aikaa sitten loukkaantuneella **Rodrilla** oikeasti niin iso vaikutus Cityn peliin, kuin miltä näyttää? Siihen saamme vastauksen vasta, kun Rodri palaa kentille. Liverpoolin takana kilpailu on mielenkiintoista. **Chelsea FC** on toisena kaksi pistettä **Arsenal FC:tä** edellä ja City kaksi pistettä Arsenaalista.
- **LaLiga:** Espanjassa **FC Barcelona**, kompasteluista huolimatta, jatkaa LaLigan kärjessä, toistaiseksi. Toisena oleva **Real Madrid** on vain kaksi pistettä perässä ja on pelannut yhden pelin vähemmän kuin Barcelona. **Club Atlético de Madrid** ei myöskään ole kaukana. Ero kärkeen on kolme pistettä ja Atlético on myös pelannut ottelun vähemmän kuin Barcelona. Barcelona johti vielä muutama kierros sitten selkeästi, mutta viime pelit eivät ole olleet sitä, mitä Barcelonan kaltaiselta joukkueelta voi odottaa.
- **Bundesliiga:** **FC Bayern München** jatkaa vakuuttavasti sarjakärkenä ennen **Eintracht Frankfurtia**. Frankfurt menetti pisteitä **FC Augsburgia** vastaan, joten ero Bayerniin kasvoi jo kuuteen pisteeseen. Hallitseva mestari **Bayer 04 Leverkus**en on kolmantena ja ero Frankfurtiin on vain piste. Vaikka Bayern johtaa sarjaa ilman tappioita, ei niiden välttäminen ole tullut helpolla.
- **Serie A:** Hurjan tasaista on ollut koko alkukausi Italiassa. Sarjaa johtavan **Atalanta BC:n** ero sarjassa viidentenä olevaan **SS Lazioon** on vain kolme pistettä. **AC Milan** on pelannut hieman vaisusti ja on jo 12 pistettä perässä kärkeä. Serie A on top liigoista siis selkeästi tasaisin ja epävarmin, mutta jää silti Valioliigan ja LaLigan ylistyksen alle.

- **Mestarien liiga:** Jännäksi menee jatkoopääsy monella nimekkäällä joukkueella uudistuneessa Mestarien liigassa. Isoista joukkueista **Paris Saint-Germain FC** sekä Manchester City ovat lähellä karsiutumista, ja **Red Bull Leipzig** on jo varmasti ulkona jatkopeleistä. Liverpool johtaa sarjaa kuudella voitolla ja on ainoana joukkueena varmistanut suoran jatkopaikan kuudentoista parhaan joukkoon. Hallitseva mestari Real Madrid on vasta kahdeskymmenes, mutta jatkopeleihin pääsy näyttää hyvältä, sillä Realin viimeiset pelit ovat sarjassa alempana olevia joukkueita vastaan. Kahdeksan parhaan joukossa ovat tällä hetkellä Liverpool, Barcelona, Arsenal, Leverkusen, **Aston Villa**, **Inter Milan**, **Stade Brestois 29** ja **Lille OSC**.

Jääkiekko, Liiga:

- Suurena yllätyksenä **Saipa** johtaa Liigaa ennen **HIFKiä**, **Kiekko-Espoota** ja **Tapparaa**. Saipa on jo puolessa välissä kautta kerännyt reilusti enemmän pisteitä kuin viime kaudella. Piste-ero taakse on kuitenkin vain yksi, tappio **Kärppiä** vastaan voi käydä kalliiksi mitä pidemmälle kautta mennään. K-Espoon ensimmäinen kausi Liigassa on sujunut paremmin kuin oletettiin. K-Espoo on kirjoitushetkellä sarjan kolmas tiukassa kärkikamppailussa, jossa neljä joukkuetta on kolmen pisteen sisällä toisistaan. Eikä Ilvestä voi unohtaa, kun puhutaan kärkikamppailusta. Ilves on kuusi pistettä kärjestä, mutta on pelannut kaksi peliä vähemmän.

Salibandy, MM-Kisat

- **Suomi** voitti lohkonsa salibandyn MM-kisoissa Malmössä. B-lohkon viimeinen peli pelattiin kisaisäntä **Ruotsia** vastaan, ja Suomi voitti 5-2. Ruotsi ei ole lohkovaiheen peliä kotiyleisön edessä ikinä, joten jälleen voimme sanoa Suomen tehneen historiaa. Suomen kisat eivät alkaneet vakuuttavasti, sillä avauspeli **Latviaa** vastaan päättyi Suomen niukkaan 4-3 voittoon. Ensimmäiseen pudotuspeliin Suomelle tulee vastaan **Norja**.

Hiihto, maailmancup:

- **Ruka:** Rukalla kisattu maailmancupin avaus viikonloppu sujui suomalaisittain suunnilleen odotusten mukaisesti. **Iivo Niskanen** voitti miesten perinteisen kympin, ja sprintissä **Lauri Vuorinen** oli upeasti kolmas. Sprinttikisoissa muutenkin suomalaiset onnistuivat pääosin hyvin. Kansainvälisesti mainittakoon, että ruotsalainen **Frida Karlsson** voitti selkeällä erolla naisten perinteisen kympin ja Johannes **Klæbo** oli ylivoimainen miesten sprintissä. Vapaan naisten 20 km kisassa sunnuntaina voitti yhdysvaltalainen **Jessica Diggins** vain 0.3 sec erolla Ruotsin **Jonna Sundlingiin** eikä Norjan **Heidi Weng** myöskään ollut kaukana. Miesten vastaavalla matkalla Klæbon pois jäädessä kisasta, ei ollut ollenkaan varmaa, kuka tulee voittamaan. Varmaa kuitenkin oli, että norjalaiset olisivat ilman Klæboakin vahvoilla. Kuuden parhaan joukossa oli viisi norjalaista ja yksi itävaltalainen. **Harald Østberg Amundsen** oli kisan nopein.
- **Lillehammer:** Norjalaiset dominoivat kotiyleisön edessä. Miesten vapaan 10 km kisassa kuusi ensimmäistä sijaa menivät Norjaan ja kymmenen parhaan joukossa oli kahdeksan norjalaista. Kisan voitti **Martin Løwstrøm Nyenget**. Naisten kisa päättyi norjalaisten kolmoisvoittoon jo kerran uransa lopettaneen **Therese Johaugin** johdolla. Sprinteissä suomalaiset floppasivat. Moni pääsi jatkoon karsinnoista, mutta seuraavaan vaiheeseen ei päässyt kuin **Jasmin Kähärä**. Sunnuntaina vielä kisattiin skiathlon eikä yllätys ollut, että norjalaiset voittivat miehissä sekä naisissa. Miesten puolella Norjan dominointi on käsittämätöntä, kun kymmenen parhaan joukkoon mahtuu vain kolme ei norjalaista. Naisissa tilanne ei ole niin paha, mutta silti sielläkin Norja sai kaksoisvoiton. Iivo Niskanen oli kolmastoista, **Arsi Ruuskanen** kahdeskymmenes ja **Krista Pärmäkoski** oli kahdeksas hieman ennen kymmeneksi tullutta **Kerttu Niskasta**.

Ampumahiihto:

- Ampumahiihtokausi alkoi Kontiolahdella kymmenellä kisalla. Lauantaina 30.11 kisat avattiin parisekaviestillä ja sekaviestillä. Parisekaviestin voitti hieman yllättäen **Ruotsi**. Toiseksi sijoittui ennakkosuosikki **Ranska**. **Suomi** sijoittui sijalle 11. Sekaviestin ratkaistiin vasta loppusuoralla, kun **Norja** ohitti **Ranskan** ja voitti 0.8 sec erolla. **Suomi** oli seitsemäs.
- Sunnuntaina kisattiin "normiviestit". Miesten viestin voitti **Ranska**. **Suomi** sijoittui kisassa upeasti viidenneksi. Naisissa **Suomella** ei mennyt ihan niin hyvin, mutta kahdeksas sija oli silti hyvä suoritus. Ylivoimaisen voiton otti **Ruotsi**.
- Sitten vuorossa olivat lyhennetyt normaalimatkat. Norjan **Endre Strømsheim** otti uransa ensimmäisen voiton ennen maanmiehiään **Johannes Bøta** ja **Sturla Holm Lægreidiä**. **Tero Seppälä** oli kisassa 18. **Suvi Minkkinen** oli naisten kisassa hienosti kymmenes ja oli yksi harvoista, joka sai ammuttua edes 19/20 osumaa. Kisan voitti ranskalainen **Lou Jeanmonnot**.
- Pikakisa alkoi **Tero Seppälältä** upeasti, kun hiihto kulki ja makuuammunnassa tauluihin osuttiin. Pystyammunnassa kovan tuulen takia tuli neljä ohilaukausta viidestä, mikä sitten vesitti Seppälän haaveet yhteislähdöstä. Muut suomalaiset, yhtä lukuun ottamatta, sijoittuivat jämäpistesijoille. Kisan voittajasta ei ollut epäselvyyksiä, kun ranskalainen **Emilien Jacquelin** voitti ylivoimaisesti nopeiden ja tarkkojen ammuntojen turvin. Naisten pikakisassa **Suvi Minkkinen** oli loistavasti kolmas ja otti uransa ensimmäisen henkilökohtaisen palkintokorokesijan, ja vielä kotiyleisön edessä. Kisan voitti tšekkiläinen **Marketa Davidova**.
- Aina mielenkiintoiset yhteislähdöt eivät taaskaan pettäneet. Molemmissa kisoissa viimeisen ammuntaan asti saatiin jännittää voittajia. Miehistä Ranska sai kaksoisvoiton **Eric Perrotin** johdolla. Hän onnistui lopussa parhaiten ja oli korkeimmalla korokkeella toista kertaa urallaan. **Suvi Minkkinen** oli mukana naisten yhteislähdössä ja oli kohtuuhyvän kisan jälkeen yhdestoista. Maailman cupissa Minkkinen on upeasti viides. Kisan voitti ylivoimaisella hiihdolla ruotsalainen **Elvira Öberg**.

Moottoriurheilu, Formula 1:

Kärkitaisto tiivistettynä:

Oletettua mielenkiintoisemman ja hieman oudon kauden päätyttyä kuljettajien mestaruus ei hirveästi yllätä. Valmistajien mestaruutta saatiin kuitenkin jännittää viimeisiin kierroksiin saakka.

Ennätyspitkä Formula 1 -kausi alkoi kannattajien kannalta huolestuttavasti, sillä hollantilainen **Red Bull** -kuljettaja **Max Verstappen** voitti neljä viidestä ensimmäisestä kisasta ylivoimaisilla eroilla ja siinä yhdessä kisassa, jota hän ei voittanut, joutui hän teknisen ongelman takia keskeyttämään. **Carlos Sainz** voitti kisan, jonka Verstappen keskeytti. Huolet hieman ehkä taantuivat, kun **McLarenin Lando Norris** onnistui ottamaan uran ensimmäisen voittonsa **Miamin** osakilpailussa Verstappenin ollessa toinen. Norris oli kisassa onnekas turva-auton kanssa, mutta ei hänen voittonsa ollut mikään vääryys, sillä hän oli selkeästi kisan nopein kuski. Norrisin vauhti jatkui seuraavassakin kisassa, mutta tällä kertaa Verstappen vei voiton.

Lisää jännitystä toi sarjaan Monacon kilpailu, jonka voitti monen epäonnisen kotikisan jälkeen **Charles Leclerc**. Verstappen voitti Kanadassa ja Espanjassa, mutta sitten alkoi koko Red Bullin alamäki. Itävallassa Norris oli selkeästi kisan nopein kuski ja kun hän toiselta sijalta yritti ohittaa Verstappenia, he kolaroivat siten, että Norris joutui keskeyttämään, mutta Verstappen sijoittui viidenneksi. **George Russell** voitti kisan ollen kauden viides eri voittaja ja **Mercedestä** tuli neljäs eri tiimi, joka oli voittanut kisan tällä kaudella.

Seuraava kisa ajettiin Englannissa. Kisan voitti kotiyleisön suosikki **Lewis Hamilton** niukasti ennen Verstappenia. Unkarissa saatiin taas uusi kisavoittaja, kun **Oscar Piastri** ajoi ruutulipulle ensimmäisenä. Kisassa McLarenilta nähtiin outoja päätöksiä varikkopysähdysten aikana, mikä vei säihkettä pois Piastrin ensimmäisestä voitosta. Viime kausina kannattajat olivat jo ehtineet tottua siihen, että Verstappen voittaa jokaisen kisan, joten periaatteessa kaikki Formula 1 -kannattajat olivat innoissaan siitä, ettei Verstappen voita ihan joka kisa.

Belgiassa Russell voitti kisan rohkealla taktiikalla, mutta se kostautui, sillä hänet hylättiin kisan jälkeen. Russellin auto oli hieman liian kevyt kisan jälkeen. Kisan voitti toinen Mersu-kuski Lewis Hamilton.

Hollannissa kesätauon jälkeen nähtiin yksi kauden ylivoimaisimmista suorituksista, jonka teki Lando Norris. Tässä vaiheessa kautta näytti siltä, että Norris voisi haastaa Verstappenin mestaruustaistossa.

Monzassa italialaisyleisön edessä voitti **Ferrarin** ”kultapoika” Charles Leclerc ennen McLaren -kaksikkoa. Azerbaidzhanissa Oscar Piastri voitti käytyään hurjaa kamppailua Leclerciä vastaan. Kisan viimeisillä kierroksilla järkyttävää kautta ajanut **Sergio Pérez** yritti ohittaa Carlos Sainzin, mutta epäonnistui ja he kolaroivat. Ainut syy, miksi Pérez jatkaa Red Bullin kuskina, on sponsorirahat. Mitään muuta syytä ei vain yksinkertaisesti ole. Pérezin pitäisi tuolla autolla olla kykeneväinen voittamaan kisoja, ei taistelemaan sijasta seitsemän. Singaporessa taas vaihteeksi Norris voitti ylivoimaisesti.

Seuraavat kaksi kisaa menivät molemmille Ferrarin kuskeille. Brasiliassa mestaruus periaatteessa varmistui, sillä Verstappen onnistui pitkästä aikaa voittamaan kisan ja mestaruustaistossa lähimpänä oleva Norris jäi kuudenneksi. Max Verstappenin neljäs maailmanmestaruus sai sinetin Las Vegasin kilpailussa. Kisaa hän ei kuitenkaan voittanut, vaan George Russell. Hänestä tuli samalla kauden seitsemäs kuljettaja, joka onnistui voittamaan vähintään kaksi kisaa kauden aikana. Qatarissa voittoon ajoi Verstappen.

Kauden viimeiseen kisaan lähdettäessä oli vieläkin epäselvää, kuka voittaa valmistajien mestaruuden. McLaren johti Ferraria 21 pisteellä, eli todennäköisyydet olivat McLarenin puolella, etenkin kun kaksikko Norris-Piastri ajoi aika-ajoissa eturiviin ja Leclerc joutui lähtemään rangaistusten myötä viimeisestä rivistä. Todennäköisyydet laskivat ensimmäisen kierroksen jälkeen, koska Verstappen oli lähdössä liian aggressiivinen ja kolaroi Piastrin kanssa, jolloin Piastri tippui joukon hännille. Leclerc oli ottanut maagisen lähdön ja ensimmäisen kierroksen jälkeen oli kahdeksas. Tästä huolimatta McLaren voitti valmistajien maailmanmestaruuden ensimmäistä kertaa sitten vuoden 1998.

Valtteri Bottaksen Formula 1 -ura saattoi tulla päätökseen Abu Dhabissa keskeytykseen. Koko kausi Kick Sauberille oli umpisurkea. Pisteitä tuli vasta kauden toiseksi viimeisestä kisasta, jolloin **Zhou Guanyu** sai 4 pistettä. Bottas siis jäi ilman pisteitä. Loppukautta kohden Sauberin kyyti näytti paremmalta, mutta strategiset virheet ja epäonni veivät mahdollisuudet pisteisiin.

MUKAVAA JOULUN ODOTUSTA!

